

Урок 6

Практична робота.

Соціальні норми в житті людей

1. Визначте, який вид соціальних норм подано у кожному уривку:

а) Стаття 53. Кожен має право на освіту.

Повна загальна середня освіта є обов'язковою.

Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам...

(Із Конституції України)

б) Паче всього – гордості не майте в серці і в умі... Старих шануйте, як отця, а молодих – як братів. У домі своїм не лінуйтеся, а за всім дивіться. Лжі бережися, і п'янства, і блуду, бо в сьому душа помирає і тіло. Недужого одвідайте, за мерцем ідіте, тому що всі ми смертні єсмо. І чоловіка не миніть, не привітавши, добре слово йому подайте.

(Із «Повчання Володимира Мономаха дітям»)

в) Якщо член товариства потрапить до рук ворогів і залишить у злиднях сімейство, товариство допомагає йому.

Кожен член товариства може прийняти нового члена товариства без необхідності повідомляти його про імена інших членів.

Цілковита рівність має панувати між членами.

(Зі статуту Кирило-Мефодіївського товариства)

г) 33. Ще ви чули, що було стародавнім наказане: Не клянись неправдиво, але виконуй клятви свої перед Господом.

34. А я вам кажу не клястися зовсім: ані небом, бо воно престол Божий.

35. Ані землею, бо підніжок для ніг Його це; ані Єрусалимом, бо він місто Царя Великого;

36. Не клянись головою своєю, бо навіть однієї волосинки ти не можеш учинити білою чи чорною.

37. Ваше ж слово хай буде: так – так, ні – ні. А що більше над це, то те від лукавого.

(Євангеліє від Матвія, 5:33-37)

г) Пан Турн щось дуже підсипався

Царя Латина до дочки,

Як з нею був, то виправлявся

І піднімався на каблучки.

Латин, дочка, стара Амата

Щодень від Турна ждали свата,

Уже нашили рушників

І всяких всячин напридбали,

Які на сватанні давали,

Все сподівались старостів

(з «Енеїди» І.Котляревського)

2. Визначте вид соціальної норми:

а) пішохід порушив правила дорожнього руху, перейшовши перехрестя на червоне світло;

б) батьки підлітка звернулися до директора ліцею з проханням прийняти його до 10 класу;

в) дівчина не прийшла на зустріч з подругою, не попередивши її;

г) прибічники ісламу під час корпоративного обіду відмовилися вживати страву зі свинини;

г) керівник громадської організації запропонував її членам сплатити членські внески;

д) черговий вчитель порекомендував учневі, який зайшов до школи, зняти головний убір;

е) члени первісної общини перед виходом на полювання виконували ритуальний танець навколо зображення тварини.

3. Проаналізуйте ситуації, наведені нижче. Визначте, які види соціальних норм діють у кожній з цих ситуацій, хто є учасником відносин, які виникають, чи порушено конкретні соціальні норми.

а) Семикласник вранці пішов до школи. Перейшовши вулицю на пішохідному переході, хлопець побачив на дорозі бездомне цуценя. Він вирішив погодувати його і купив у магазині сосиски. Однак, захопившись грою з собакою, хлопець запізнився на перший урок.

б) Дев'ятикласниця запросила своїх однокласників на день народження. Запрошені порадилися між собою і вирішили зробити спільний подарунок – замовили іменинниці великий торт і купили бездротові навушники. Свято пройшло весело, іменинниця і гості залишилися задоволені.

в) Побачивши плакати однієї з політичних партій, 18-тирічний юнак прийшов на мітинг щодо захисту лісового масиву, де планувалася забудова. Невдовзі хлопець написав заяву про вступ до цієї партії, яка після сплати ним вступного внеску була розглянута на зборах первинного осередку партії.

г) Під час чемпіонату України з футболу сталося зіткнення двох гравців. Внаслідок цього один з них отримав складний перелом ноги. Незадоволені глядачі, уболівальники команди, у якій грав «потерпілий», улаштували бійку з персоналом стадіону. В бійку втрутилася поліція.